

„Mint oldott kéve...”

A rendszerváltás bukása és ennek nemzetstratégiai következményei

a széttekintünk a XXI. század elejének Magyarországon, szomorú kép tárul szemünk elé. Ebben a rövid töprengésfűzérben megkísérlem végigjárni azokat a válságszinteket, amelyek egymáshoz kapcsolódásának megértése talán esélyt adhat arra, hogy történelmünk e mélypontjáról egy reménytelibb jövő felé fordulhassunk. Az alábbiakban tehát az általam beazonosíthatónak látszó négy válságszintet próbálom elemzés tárgyává tenni. Előbb a felszín felől indulván, eljutva a mélyszerkezetekig, majd ezek felől visszakanyarodva felvázolom azokat a nemzet-stratégiai feladatokat, amelyek megoldása nélkül aligha lehet esélyünk sorsunk jobbra fordulására.

A krízis első szintje a közbeszéd kommunikációs felülete, ahol egy hamis fogalmakkal zajló, hamis értelmezési keretekre épülő, romboló diskurzus zajlik, egyre pusztítóbb örvényeket keltve. Ez a *verbális polgárháború* szintje. Illyés Gyulát idézve: „Eszmélnél, de eszme csak az övé jut eszedbe!”. A magyar nemzetet tehát már nem először zárják külső erők és belső támogatóik a hamis tematizáció ketrecébe, olyan értelmező és véleményhatalmi diktatúrát gyakorolva, amelyet, mint most is, akár demokráciának is lehet álcázni. A magyar értelmiség is „büszke” lehet magára, hiszen csak három jelentéktelen „aproságot” mulasztott el „írásstudóként” tisztázni. Hogy honnan jövünk, hogy hová tartunk, és hogy mi ez a zavaros, embertelen világ, amely önmagát „rendszerváltásként” reklámozza 15 éve.

A második szinten, az első szinthez szorosan kapcsolódva, tehát értelemszerűen a „rendszerváltás” rendszerének válsága húzódik meg, pontosabban az, az egyelőre még csak kevésbé elterjedt felismerés, hogy a rendszer nem egyszerűen megbukott, hanem „ab start meg van (volt?!) bukva”. Ez tehát a *rendszerválság* szintje. *A verbális polgárháború ezt kívánja leplezni egyre kevesebb sikerrel!* A mind nyilvánvalóbb kudartól és annak következményeitől megrettent politikai elitcsoportok ugyanis egyelőre kétségbeesetten ragaszkodnak ahhoz a hamis fixa ideához, hogy a „rendszerváltás” valójában „sikeres projekt”, csak a sajnálatos módon még mindig létező ellenfél akadályozza állandóan, hogy ennek pompája kiteljesedjék. Holott valójában mindnyájan tudják, hogy a rendszerválság azért volt eleve „kódolva”, mert az „új rendszer” valamikor a '80-as évek első felében olyan külső és belső hatalmi csoportok egyezségéként jött létre, amelybe a magyar nemzet döntő többségének nemhogy beleszólása nem volt, de sejtelve sem arról, hogy mi zajlik a színpalak mögött. Tekintettel viszont arra, hogy a döntő többség most már pontosan érzi, hogy az ígéretekkel szemben nem hogy „szabadságot és jólétet” nem hozott számára az „új rendszer”, de még az igen szerény létfeltételek látszólagos

biztonságától is megfosztotta. A magyar társadalom többsége tehát megvonta támogatását a „rendszer váltás” rendszerétől, azt illegitimnek tekinti, és csak azért nem tudja megbuktatni, mert a választásokon erre alkotmányos keretek között nincs módja. (Legalábbis egyelőre...)

A harmadik szint a magyar társadalom, pontosabban a *magyar nemzet* egy évszázada mélyülő *reprodukción válsága*. Trianon óta rövid időszakoktól eltekintve a magyar társadalom, spirituális talapzata, demográfiai újratermelése, komplex értelemben vett egészségének helyzete, generációs kohéziója, ökológiai egyensúlya, illetve a mindezekkel való gazdálkodásra épülő szűkebb értelemben vett „gazdasága”, tehát egész „létállapota” folyamatosan romlik. *A rendszer pedig éppen azért van válságban, mert nem tud mit kezdeni mindezzel!* A „rendszer váltás” látványtechnikai szakaszában, vagyis 1988 és 1990 között, amikor egyébként már minden lényegi kérdés régen eldőlt, a kijelölt régi-új elitek a nélkül barkácsolták össze az „új rendszer” jogtechnikai vázát, hogy ügyet sem vetettek arra a jelentéktelen semmiségre, hogy ennek a váznak egy évszázada süllyedő nemzet felemelkedésének tartalmait kellene hordoznia. Beszédes tény, hogy 1989-től a magyar statisztikai számbavételi rendszerből nyomtalanul eltűnt a „nemzeti vagyon” fogalma. Pedig addig semmilyen változásnak elkezด์ődnie sem lett volna szabad, míg nem tisztázuk, hogy a magyar nemzet fizikai, mentális, intellektuális, spirituális készletei, egészségvagyona, társadalmi kohéziója, ökológiai állapota, vagyis sokdimenziós komplex vagyonmérlege mit mutat. A kollaboráns régi-új elitek cinkos egyezsége mindmáig sikeresen akadályozta meg a kérdésnek még a felvetését is. Így aztán történelmi léptékű vagyonvesztés sincs... (kimutatva!)

És végül a negyedik szint a *globális létmód válsága*, illetve ennek tükröződése a magyar szocietális térben. *A rendszer váltás elitek miatt hagyták-hagyják figyelmen kívül a magyar nemzet reprodukcion válságát, mert komprádor-kollaboráns elitekről van szó. A feladatuk éppen az, hogy Magyarországot bármilyen áron, de betagolják abba a világhatalmi rendszerbe, amelyben nagyjából a latin-amerikai országok státusa adódik számunkra.* Itt valójában egy fél évezrede húzódo, egyre súlyosbodó válság megjelenéséről van szó. Az európai tradicionális szakralitás, az „Occidens” évszázadokon át zajló, szép reményű kísérlet volt arra, hogy Európa képes legyen olyan létmód felépítésére, amely az igen hosszú távú „folytathatóság” esélyét hordozza. Máiig sem pontosan feltárt módon azonban, a reneszánsz és a felvilágosodás eszmei előkészítése nyomán, a „szabadság” létroncsoló irányba mutató újraértelmezésével, brutális deszakralizáció vette kezdetét. Az erre épülő diadalmas western modernizáció az Isten szerint való lét szabadsága helyett a „The business of the business is the business” totális „piacszabadságával”, vagyis „Isten privatizálásával” vélte sikerre vinni az európai ember génusztát.

Ám siker helyett a saját „élőhelyét”, Európát is reprodukcion válságba hajszolta. A XVII–XVIII. századtól azonban a saját maga által előidézett létkrízis „árát” folyamatos és egyre súlyosbodó mértékben a világ többi része („The West and the Rest”) felett gyakorolt diktatúrával próbálja ellensúlyozni. Mikor a XX. szá-

zadtól ez a diktatúra világméretű és permanens nyugatellenes polgárháborúval fenyegetett, a kikerülhetetlen „reszakralizációs” fordulat helyett a deszakralizáció minden eddiginél súlyosabb elmélyítésével és kiterjesztésével válaszolt. A planetáris dimenziójú média hamis értelmező hatalma segítségével e fordulatot, „globalizáció” néven mint az emberiség felemelkedésének újabb fontos állomását igyekszik reklámozni. Az úgynevezett „rendszerelváltás” valódi célja tehát az volt, hogy a helyi komprádor elitek „kollaborációjával” Magyarországot e függési rendszer „táplálékláncába” mint zsákmányállatcsordát illesszék be. Pontosabban illesszék vissza, hiszen a „szocializmus” csak átmenetileg nehezítette meg a térség értékmezőinek „kiaknázását”. A magát szocializmusnak nevező berendezkedés valójában afféle oligarchikus politikai kapitalizmus volt, amelyet feltételezhetően azért „engedtek megtörténni”, mert a térség országaiban a tradicionalitás maradványait olyan brutálisan kellett felszámolni, amit a Nyugat a XX. században, legalábbis Európában és nyíltan, már nem szívesen vállalt volna. A „hazánk területén ideiglenesen állomásozó” eastern modernizációs birodalom és helyi támogatói (akik javarészt ugyanazok, akik ma az „új birodalmat” is buzgón kiszolgálják) azonban szívesen vállalták ezt a feladatot, és mikor ennek eljött az ideje, a visszaillesztést is. (Utunk a Warsaw Treatytól a Washington Treatyig)

A „globalizáció” végletekig hajtott deszakralizációs stratégiája azonban egyre mélyebb öko-szociokulturális válságba hajszolja a világot, és evolúciós zsákutcát jelent az emberiség számára.

Feladatunk tehát „mindössze” annyi volna, hogy koherens, hosszú távra szóló nemzetstratégiát építsünk e négyrétegű válságtér kezelésére. A feladat roppant nehézségére már Bibó István is felhívta a figyelmet, amikor arról ír, hogy a hamis realizmus és a túlfeszült lényeglátás végleteit elkerülve a lényeglátó realizmus létkezelésének megteremtésével kellene nekivágnunk e hatalmas munkának.

A negyedik létréteg planetáris méretű fél évezredes válságának kezelésében egy nemzet mozgástere kétségtelenül csekély. Csekély, de nem nulla! Az Európai Unió tagjaként ugyanis megnyílt a reális lehetősége annak, hogy egy világhatalmi aktorként tételeződő konstrukció részeként bekapcsolódjunk egy eddig előlünk hermetikusan elzárt diskurzus terébe. Európában ugyanis, a jelek szerint, többségben vannak azok az erők, amelyek hajlandók és képesek is egy világméretű „reszakralizációs” folyamat kezdeményezőivé válni. Mind a „szociális Európa” védelme, mind a kyotói egyezmény támogatása arra utal, hogy az ehhez szükséges ökoszociális érzékenység erősödőben van. A világméretű átrendeződés megkezdéséhez azonban arra van szükség, hogy Európa nyíltan vállalja is ezt a fordulatot, vagyis a Washingtoni Konszenzus „Liberalizálj, deregulálj, privatizálj!” világot szétroncsoló erőivel való nyílt szembefordulást, és ebben bizton számíthasson Kelet-Európa nemzeteire is.

A harmadik létszint, tehát a magyar nemzet reprodukciós válsága azért kapcsolódik ehhez a legközvetlenebb módon, mert kizárólag egy ilyen fajta európai fordulat adhat eszmei és anyagi támogatást minden olyan hazai nemzetstratégiai fordulathoz, amely megkezdí a spirituális talapatnak, a demográfiai reprodukciónak,

az „egész”-ség rendszerének, a nemzedékek közötti szolidaritási kötéseknek, az ökológiai egyensúlynak a helyreállítását. És amely világossá teszi, hogy *a sikeres gazdaság e folyamatoknak nem előfeltétele, mint azt a globalitás hamis logikája beállítani igyekszik, hanem kizárólag következménye lehet!*

A második létszint, a „rendszerhátság” szintjén az erre a nemzetstratégiai fordulatra képes és hajlandó eliteknek világossá kell tenni, hogy a „jobb- és baloldal” csupán hamis metafogalmak. („Csak állunk némán, mint két pisztolyként egymásra fogott magyar...”) A hamis tematizáció ketrecében vergődő magyarság drámája éppen az, hogy mind az úgynevezett jobboldal, mind az úgynevezett baloldal nagyjából egyformán meghasított, és mindkét oldalon jelen vannak a globalo-komprádor és a nép-nemzeti erők egyaránt. Az igazán nagy minőségi különbséget valójában egyetlen személy jelenti, Orbán Viktor. A Bibó által jelzett lényeglátó realizmus létkezelésének tanulási kapacitása a politikai eliten belül eddig kizárólag az ő személyiségében mutatkozott meg az elmúlt másfél évtized során.

Most már sokkal nehezebb feltételek között, mint 1988–89-ben, de újra el kell kezdeni a „nemzeti nagykoalíció” létrehozására irányuló roppant munkát. 1989 októberében az MSZP és az MDF új vezetőivé lett személyeket egyforma történelmi felelősség terheli az első ilyen kísérlet kudarcáért. Mindketten fokozatosan szorították háttérbe az akkor még mindkét pártban többségben és meghatározó pozícióban levő nép-nemzeti erőket, és tették lehetővé, hogy a törpe kisebbséget képviselő liberális globalo-komprádor erők meghatározó szerephez jussanak, amelyet ezek azóta is kezükben tartanak. A FIDESZ és személy szerint Orbán Viktor 1993 ősze és 1994 tavasza között életre szóló leckét kaptak abból, hogy milyen pusztító erőt képviselnek ezek a kollaboráns csoportok. A FIDESZ-ből 1993-ban kényszerűen kivonulván egy potenciálisan abszolút többségáspiráns pártból a parlamentbe bejutni is alig képes politikai páriát voltak képesek fél év alatt „legyártani”. És fordítva, az MSZP-be bevonulván egy szerény méretű perifériális pártból 54%-os óriást kreáltak értelmző és véleményhatalmaik.

Bárki is győzzön azonban a 2006-os választásokon (és bármilyen arányban), pontosan tudnia kell, hogy a rendszerváltás rendszerének bukása visszavonhatatlan tény. A választási győzelem tehát csak arra ad világos felhatalmazást, hogy a nemzeti nagykoalíció létrehozásával megkezdődjön az új nemzetstratégiára épülő, új rendszer felépítésére irányuló konszenzus megteremtése. Biztos bukás vár mindenkire, aki nem erre használja győzelmét. ☒